

Ik ben tegen wettelijke verankering van de NFC.

1. Commentaar op het wetsvoorstel en Memorie van Toelichting:

- **Wij hebben een goede relatie met onze franchisenemers.** De geschetste incidenten gebeurden alleen in enkele formules. De daarbij opdagende problemen hadden meestal te maken met leveringen van producten door franchisegever, of met aan het franchisecontract verbonden huurovereenkomsten. Als een dienstverlenende formule hebben wij met beide problemen niets te maken.
- **Het wetsvoorstel gaat uit van wantrouwen.** Franchising werkt alleen als samenwerkingsmodel. Dat kun je alleen ondersteunen met een gedragscode die draagvlak heeft in de hele sector. En dat is niet het geval met de NFC in de huidige vorm. Het wetsvoorstel, de toelichting en de NFC die aan het wetsvoorstel zal worden gehangen, tasten onze samenwerking aan. **De onderlinge verhoudingen verhard** en de administratieve lasten en kosten nemen toe met "Pas toe, leg uit". Wat met "Pas toe, leg uit" kan worden uitgesloten, wordt afhankelijk van een mogelijk te ontwikkelen AMvB (299 g, lid 3).
- **Een onafhankelijke onderbouwing voor nut, noodzaak en proportionaliteit van het wetsvoorstel én de NFC ontbreken.** De memorie van toelichting begint met de constatering dat er geen aanwijzingen zijn voor misstanden binnen franchiseketens en dat slechts op individueel niveau aanwijzingen bestaan voor conflicten tussen franchisegever en franchisenemers. Om daarna in tientallen pagina's te rechtvaardigen dat op basis van deze incidenten wordt ingegrepen in alle relaties. Het ontstaan van incidenten rechtvaardigt ons inziens geen wet die zo sterk ingrijpt in de contractvrijheid van een hele sector! Op 750 formules en 30.000 franchisenemers, zien we minder dan 20 uitspraken van de rechter op jaarbasis. **Er zijn geen aanwijzingen dat de rechter op basis van huidige regels en Europese gedragscode niet tot een afgewogen oordeel kan komen.**
- In het wetsvoorstel staat dat een code aan de wet kan worden gehangen waarin "buitengerechtelijke klachten- en geschilbeslechtsprocedures" zijn geregeld. In de huidige NFC is dat nog niet het geval, waardoor de NFC in zijn huidige vorm nog niet aan de wet kan worden gehangen.
- In de NFC die t.z.t. aan de wet wordt gekoppeld, is aangegeven dat de toelichting van de NFC dezelfde status heeft als de artikeltekst. Die toelichting bevat echter veel tegenstrijdigheden en komt vaak bovenop een artikel / heeft geen verklarende maar een verzwarende waarde. In de Memorie van Toelichting staat nu "Beoogd wordt de NFC als gedragscode aan te wijzen. De NFC bevat voorschriften met een toelichting. De eventuele aanwijzing van de code ziet alleen op de voorschriften. Wel is het zo dat de toelichting in veel gevallen een aanbeveling geeft voor de inhoudelijke invulling en wijze van toepassing van de codevoorschriften." **Onduidelijk is daarmee welke juridische status de toelichting op de te beoogd te verankeren versie van de NFC heeft en hoe tegenstrijdige / verzwarende bepalingen uitwerken.**

2. Feedback op proces:

- De franchisesector is erg divers samengesteld. **De NFC 2016 is geschreven door vier vertegenwoordigers, allemaal afkomstig uit de detailhandel, die in een commissie zijn benoemd door de minister. Door de geheimhouding waaronder deze groep heeft gepereerd, is niet gewerkt aan draagvlak.**

Daarom was de publieke consultatie daarna zo belangrijk. Veel franchisegevers reageerden uitgebreid op de consultatie in de zomer van 2015, tegenover korte steunbetuigingen van een groep franchisenemers, nagenoeg alleen uit de achterban van Vakcentrum, die de twee leden vanuit franchisenemers leverden. **De feedback van die consultatie zien we totaal niet terug in het uiteindelijke resultaat. Wij als formule voelen ons totaal niet gehoord in dat proces.**

- Wij zijn een relatief kleine formule. Wij hebben in 2016 een kleine halve miljoen euro omzet gedraaid – met de hele formule! Dit is minder dan menig franchisenemer van een supermarktketen alleen maakt! **Wij zijn van mening dat het begrip “supermarktcode” de NFC in de huidige vorm heel goed kenmerkt.**
- Wij herkennen ons totaal niet in wat in de toelichting op bladzijde 10 staat: “Tegenover deze weerstand van een relatief kleine groep, doorgaans grote, ondernemingen, bleek een meerderheid te staan die geen bezwaren had tegen de NFC en die de NFC in overeenstemming achtte met een gezond franchisemodel of met een reeds lang bestaande en bevredigende praktijk.”
- **Wij zijn voor een goede gedragscode, maar tegen de NFC in de huidige vorm.**
- Een jaar na publicatie van de NFC heeft bijna niemand hem toegepast; op 750 formules niet eens een handvol. **Het is ongehoord dat de overheid probeert om de inhoud van de NFC zelf buiten de huidige internetconsultatie te houden!** Omdat de NFC door de overheid wordt verankerd in een wet en daarmee de status krijgt van een wet en zo diep ingrijpt in de contractuele relaties van meer dan dertigduizend ondernemers, **staan wij erop dat ook de NFC tegelijkertijd met het wetsvoorstel voor inhoudelijk advies naar de Raad van State wordt gestuurd en marktconsultatie mogelijk wordt gemaakt.**
- Als de overheid de NFC in de huidige vorm oplegt aan de sector, kunnen wij als franchiseformule minder voortvarend innoveren/groeien. Verder moeten we flinke kosten maken om contracten aan te passen (“Pas toe, leg uit”) en moeten wij onszelf indekken tegen mogelijke problemen, die voor de rechter zullen worden uitgevochten. Deze kosten wegen zwaar voor ons als kleine formule.
- **Het zou zelf kunnen dat onze Duitse moeder een besluit neemt om de Nederlandse tak van onze formule terug te trekken en de formule in Nederland uitsluitend vanuit Duitsland te beheren.** Dat zou dan inderdaad ook weer de groei in Nederland belemmeren, maar desalniettemin als optie op tafel moeten komen. Vóór de uitbreiding naar Nederland hebben wij nooit gedacht dat er zulke onnodige belemmeringen van de kant van de overheid gepland zouden worden.

3. Individuele, inhoudelijke reactie op NFC in relatie tot mijn specifieke franchiseovereenkomst:

Reeds in juli 2015 heb ik, samen met vele andere franchisegevers, mijn individuele reactie op de eerste versie NFC ingediend bij het daarvoor ter beschikking gestelde adres bij minister Kamp (consultatieNFC@minez.nl). Hier mijn redenering van toen:

Geachte dames en heren,

Als vertegenwoordiger van een buitenlandse franchiseorganisatie volg ik al op serieuze wijze de discussie over de voorgestelde NFC. Tot heden heb ik niet gedurfd mijn mening daarover te uiten. Weliswaar kan ik als Duitser die in Nederland een franchiseformule beheert en uitbaat, een dergelijke tekst enigszins verstaan en

begrijpen. Maar ik voel me helemaal niet in staat, mijn bedenkingen op juridisch gegronde manier uit te drukken.

Daarom ben ik blij dat ik vandaag een reactie van de NFV op tafel kreeg. Ik wil me graag bij dit document aansluiten, dat u ongetwijfeld ook zult hebben ontvangen. Tevens vraag ik om begrip dat ik mijn eigen mening uit door bepaalde door de NFV aangehaalde aandachtspunten te onderstrepen.

In het bijzonder vind ik de volgende punten uit de reactie van de NFV belangrijk:

Punt 2. De vraag naar de (geplande) status NFC is voor mij alles behalve goed beantwoord.

Punt 3. De belangen van internationale franchiseformules vind ik überhaupt niet terug in de NFC. Voor mij moet deze code niet in het Engels; voor mijn moederformule in Duitsland wel.

Punt 4. Wij zijn nu al eenmaal in Nederland bezig, daarom is de vraag naar de aantrekkelijkheid van Nederland als vestigingsplaats voor ons niet meer van toepassing. Maar ik vind het niet eerlijk dat de spelregels alsnog ten nadeel van franchisegevers veranderd moeten worden.

Punt 5. Wij als internationaal agerende franchiseformule hanteren een eerlijke franchiseovereenkomst die wij ook naleven. De positieve verwachtingen zijn bij ons verwerkt in de schriftelijke stukken en ook in het dagelijkse zakendoen. Indien wij onze houding bij het aangaan van contracten met nieuwe franchisenemers zouden moeten aanpassen aan de geest van de NFC, zou er onnodig wantrouwen van beide partijen worden opgeroepen.

Punten 7 en 8. De code is naar mijn mening niet doeltreffend geformuleerd. Dat heeft de NFV in haar document best uitgedrukt. De NFC is naar mijn mening geschikt om advocaten een leven lang bezig te houden.

Punt 9. Dit is voor mij de belangrijkste. Ik zal nooit ondertekenen dat de franchisegever zich in de beschreven mate moet blootstellen aan een kandidaat franchisenemer. Wat is met de economische/psychologische/familiale situatie van de kandidaat franchisenemer? Mag ik als franchisegever van alle deze dingen uitsluitel vragen aan de kandidaat? En wat als hij liegt? Voor mij zijn de voorgestelde bepalingen voor de precontractuele fase gewoon niet aanvaardbaar. Zij zijn in eclatante mate in onevenwicht. Er is geen sprake van balans. En als er een balans alsnog ingebouwd zou worden, dan komt weer punt 5 kijken, wederzijds wantrouwen i.p.v. het nodige vertrouwen in een franchiserelatie.

Punt 10: Jawel, mijn reactie is negatief. Ik zou de NFC in de voorgestelde vorm niet willen toepassen.

Helaas heb ik – net zo als alle anderen die bezwaar gemaakt hebben – geen resultaat daarvan mogen zien in het hele traject.

In augustus 2016 heb ik mijn inhoudelijke reactie op de NFC nog eens bekend gemaakt. Met betrekking tot de gepubliceerde NFC hier mijn commentaren, gerangschikt naar hoofdstukken en artikelen.

Hoofdstuk 2

artikel 2.4 h. en j.

Wat zijn "onredelijke gronden"? Voor een geschikte franchisenemer heb ik een profiel. Als de door een franchisenemer voorgestelde kandidaat opvolger niet aan mijn profiel voldoet, is dat dan "onredelijk" als ik deze overdracht verhinder?

artikel 2.4 i.

Onze contracten lopen tien jaar. Als een franchisenemer goed slaagt, zou het dwaas zijn het contract niet te verlengen. Maar als hij niet goed presteert moet ik het recht blijven behouden het contract niet te verlengen. Is dat onredelijk?

artikel 2.4 m.

Dit is alleen van toepassing als je in de retail zit. Er bestaan bij onze dienstverlening geen marktgegevens van de franchiseformule die noodzakelijk zijn voor de bedrijfsvoering van de franchisenemers. De algemene marktgegevens in Nederland worden regelmatig aan alle franchisenemers bekend gemaakt.

artikel 2.5 a.

Niet van toepassing. Elke franchisenemer verzamelt uitsluitend consumentengegevens voor zijn bedrijf. De exclusiviteitsbescherming van franchisegebieden brengt het met zich mee dat niemand anders iets kan doen met deze gegevens. Statistische samenvattingen van consumentengedrag worden regelmatig aan alle franchisenemers bekend gemaakt.

artikel 2.6 b.

Niet toepasbaar bij kleine organisaties. Hoe moet ik met acht franchisenemers een franchisenemersvertegenwoordiging oprichten?

artikel 2.6 c. t/m g.

Dit is een té ver gaande beperking van de contractsvrijheid. Uiteraard is het wenselijk om zulke wijzigingen in overleg door te voeren. Maar ik wil me niet laten binden door een overlegorgaan.

artikel 2.6 h.

Sinds wanneer moeten ondernemingen basisdemocratisch georganiseerd worden? Wat zijn "majeure" wijzigingen? Uiteraard moet ik als franchisegever de belangen van mijn franchisenemers in acht nemen als ik wijzigingen wil doorvoeren. Het principe "franchise" brengt het met zich mee dat de formule alleen dan succesvol is als de franchisenemers succesvol zijn. Dit beginsel waarborgt dat wijzigingen in de formule niet ten laste van de rendabiliteit van de franchisenemers mogen gaan. Bovendien hebben franchisenemers geregeld geen inzicht in de interna van de formule. Waarom in godsnaam zou ik dan een beslissing formeel door een overlegorgaan moeten laten goedkeuren? Dus: informatie en gezamenlijk overleg ja, formele invloed op mijn beslissing nee.

Hoofdstuk 3

Dit gaat over "wederzijdse" informatievoorziening maar bevat alleen verplichtingen voor de franchisegever.

artikel 3.1

De franchisegever is verplicht, de "relevante bekwaamheid" van een franchisenemer te bepalen. Hoe kan dat indien de kandidaat cruciale informatie verzwijgt?

commentaar tot artikel 3.2

Belachelijk. Waarom zou ik me bij de werving aan de NFC conformeren al wetende dat ik delen daarvan niet wil en niet kan naleven en dus volgens het principe "pas toe of leg uit" zal moeten negeren?

Verderop wordt in **artikels 3.4 t/m 3.6** gedetailleerd beschreven welke informatie de franchisegever maanden op voorhand aan een kandidaat franchisenemer zou moeten ter beschikking stellen. Al met al wordt niet minder gevorderd dat de franchiseorganisatie zich volledig bloot stelt voor een onderzoek door derden en bovendien nog een mrt scan van binnen moet leveren. Dit zou een prachtige gelegenheid zijn voor concurrentieondernemingen om met behulp van een geveinsde sollicitatie alles over mijn onderneming te komen weten, financieel, ondernemingsstructuur, contract, alle franchisevestigingen, noem maar op.

artikel 3.6 a.

Wat moet de kandidaat franchisenemer met deze cijfers? Wat gebeurt er met een startende franchiseformule die deze cijfers helemaal nog niet kan leveren? Waarom moet ik "door een accountant goedgekeurde jaarrekeningen" overleggen? Mag ik dan ook bijvoorbeeld de belastingaangiftes van de kandidaat franchisenemer van de afgelopen drie jaar vragen?

artikel 3.6 d.

Bij onze dienstverlening is de te verwachten omzet voor meer dan 80 procent afhankelijk van de persoonlijke inspanning van de franchisenemer en van het naleven van het knowhow van het handboek. Een prognose is daarom feitelijk onmogelijk. Het vergelijken met daadwerkelijk behaalde cijfers zou - gezien het lage aantal franchisenemers - misleidend kunnen zijn, omdat niet iedereen aan de genoemde voorwaarden (inspanning en naleven handboek) voldoet.

commentaar artikel 3.7

Wat zijn "passende bedingen" om de geheimhouding van de verstrekte informatie afdoend te beschermen? Een geheimhoudingsverplichting werkt niet. Om zo'n geheimhoudingsverplichting bij de rechtbank door te zetten zou ik eerst moeten weten dat iemand en wie deze verplichting geschonden heeft. En dan moet ik dat nog bewijzen. Zelfs als ik bij de rechtbank gelijk krijg, is de schade allang gebeurd en kan normaliter met geld niet weer goed gemaakt worden.

artikel 3.8

Één onbenullig zinnetje dat de kandidaat franchisenemer alle relevante informatie moet verstrekken. Hier zou eigenlijk een catalogus moeten staan zoals bij 3.6, waarbij ook de persoonlijke solvabiliteit van de kandidaat franchisenemer hoort (dit is heel belangrijk voor een nog-niet-ondernemer. Ik heb al de casus gehad dat een franchisenemer een frauduleus privé faillissement en bestaande curatèle heeft verzwegen). Dus: de franchisegever moet zelf wel best weten wat hij aan de kandidaat moet vragen? Waarom weet de franchisenemer dat dan niet? Hij kan zich toch laten adviseren?

Al met al is hoofdstuk 3 niet alleen **onevenwichtig**, maar voor 95 % **eenzijdig**.

Hoofdstuk 4

commentaar artikel 4.4

Zie opmerking bij artikel 2.6 c. t/m g. Mijn acht bestaande franchisenemers hebben acht verschillende franchiseovereenkomsten. Een jonge formule heeft het recht nodig, nieuwe overeenkomsten te bedenken in het licht van reeds bestaande overeenkomsten, eerder gemaakte fouten weg te werken en verbeterde bepalingen op te nemen. De NFC vergt sowieso het herwerken van nieuwe overeenkomsten. Daarvoor heb ik geen goedkeuring van bestaande franchisenemers nodig, hoe ze ook al dan niet georganiseerd zijn.

commentaar artikel 4.6 b.

Onaanvaardbaar. Zou het zo ver komen dat de NFC wettelijk verankerd wordt, heb ik twee mogelijkheden: Ik vertrek en sluit nieuwe franchisecontracten niet meer naar Nederlands recht, of mijn franchisecontracten bevatten 40 i.p.v. 20 bladzijden met "uitleg" wat ik van de NFC niet kan/wil toepassen.

commentaar artikel 4.6 e.

Onaanvaardbaar. Uiteraard kan de franchisevergoeding niet voor 100 procent aan tegenprestaties voor de franchisenemers besteed worden. Er moet ook nog een behoorlijke winst overblijven, om de aanloopkosten van de formule te amortiseren en het bestaan van de franchiseformule te waarborgen. Ook daarvoor heb ik geen recht van inspraak noch toezicht nodig door bestaande franchisenemers.

artikel 4.6 j.

zie opmerking bij artikel 2.5 a.

artikel 4.6 q.

Wat is als er geen "collectieve belangenvertegenwoordiging" bestaat? Moet ik dan in de franchiseovereenkomst een bepaling hebben "Er bestaat geen collectieve belangenvertegenwoordiging"?

Hoofdstuk 5

Belachelijk. Er bestaat nog helemaal geen geschillenregeling in het kader van de NFC.

Conclusies

De NFC "zoals die er ligt"

- bevat veel te veel vanzelfsprekende gemeenplaatsen zonder toegevoegde waarde m.b.t. de EEF;
- bevat een vloed van overbodige herhalingen en gemeenplaatsen zonder toegevoegde waarde m.b.t. de NFC zelf;
- neemt betrekking tot voorwaarden die er helemaal nog niet zijn (geschillenregeling);
- benadrukt de noodzaak voor redelijkheid en billijkheid, terwijl door gedetailleerde regelingen uitsluitend ten laste van de franchisegever geprobeerd wordt, redelijkheid en billijkheid van hun af te dwingen;

- benadrukt het nodige vertrouwen, terwijl verondersteld wordt dat wantrouwen tegen de franchisegever principieel nodig zou zijn;
- dwingt mij als franchisegever tot een voorzigtigere, minder vertrouwensvolle houding tegenover kandidaten franchisenemers;
- is allesbehalve evenwichtig m.b.t. de verplichtingen van franchisegever en franchisenemer;
- is voor ons moeilijk toepasbaar (wegens schaal en branche);
- mag daarom in deze vorm niet wettelijk verankerd worden.